

2016:15

Arbetslöshetsersättning under tid med studier

Kartläggning initierad av IAF

Dnr: 2015/664

Arbetslöshetsersättning under tid med studier

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har kartlagt arbetslöshetskassornas hantering av ärenden om arbetslöshetsersättning under tid med studier.

Arbetslöshetskassorna har fått möjlighet att faktagranska rapporten.

Beslut i detta ärende har fattats av Jan-Olof Dahlgren, generaldirektör.

Ansvarig chef har varit Annelie Westman, chef för granskningsenheten.

Rapporten har utarbetats inom IAF av utredarna Joakim Lindström och Linda Nokkoudenmäki (uppdragsledare) på granskningsenheten. I arbetet har även utredaren Eva Nordström på analysenheten och juristen Annika Sandström Johansson på rättsenheten deltagit.

I den slutliga beredningen har Jan-Olof Dahlgren, generaldirektör, Annelie Westman, chef för granskningsenheten, Kajsa Lundgren, informationschef och Linda Nokkoudenmäki, utredare deltagit.

Katrineholm den 16 maj 2016

Jan-Olof Dahlgren
Generaldirektör

Catarina Fredriksson
Bitr. enhetschef

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm
www.iaf.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1 Inledning	7
1.1 IAF:s kartläggningar av studier	7
1.2 Nya regler sedan den 1 oktober 2014	8
1.3 Syfte och frågeställningar	8
1.4 Metod och genomförande av uppdraget	8
2 Regelverket	10
2.1 Arbetslöshetsersättning vid orienteringskurser	10
2.2 Arbetslöshetsersättning vid deltidstudier	10
2.3 Arbetslöshetsersättning vid heltidsstudier	10
2.4 Innehållande av arbetslöshetsersättning	11
3 Omfattning av ärenden om studier	12
3.1 Antalet beslut har ökat varje år sedan 2013	12
3.2 Antalet beslut varierar mellan arbetslöshetskassorna	12
4 Resultat från enkätundersökningen	15
4.1 Alla arbetslöshetskassor använder SO:s handläggarsöd och ansökningsblankett	15
4.2 Underlag som arbetslöshetskassorna begär in	15
4.3 Heltidsstudier bedöms på olika sätt	15
4.4 De flesta beviljar deltidstudier efter heltidsstudier inom samma ersättningsperiod	16
4.5 Kontroll av om den sökande har studiestöd	17
4.6 Hantering av studier över 20 veckor	18
4.7 Studieperiod under uppehåll i studierna beräknas på olika sätt	19
4.8 Vanligast med studier vid Komvux, universitet och högskola	19
4.9 Övriga synpunkter från arbetslöshetskassorna	20
5 Slutsatser	22
5.1 Antalet beslut ökade under perioden 2013–2015	22
5.2 Bedömning och tillämpning varierar	23
5.3 Rutiner vid handläggningen och underlag för beslut	25
5.4 Lika tillämpning genom praxisbildning och samordning	26
6 Käll- och litteraturförteckning	28
7 Bilagor	29
Bilaga 1 Enkät om Arbetslöshetskassornas hantering av ärenden om studier under tid med arbetslöshetsersättning	29
Bilaga 2 Sammanställning av enkätresultat	34
Bilaga 3 Sammanställning av relevanta bestämmelser i regelverket	37

Sammanfattning

IAF har i två tidigare kartläggningar år 2007 och 2011 visat att det funnits skillnader mellan arbetslöshetskassorna när det gäller att bedöma och hantera ärenden om studier under tid med arbetslöshetsersättning. I oktober 2014 ändrades de regler i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring (ALFFo) som rör möjligheterna att studera under tid med arbetslöshetsersättning, på så sätt att studiernas omfattning och varaktighet reglerades på ett tydligare sätt.

I detta uppdrag skickade IAF en webbenkät till samtliga arbetslöshetskassor för att få en aktuell bild av hur arbetslöshetskassorna hanterar ärenden om studier under tid med arbetslöshetsersättning. Resultaten visar att det fortfarande finns skillnader i arbetslöshetskassornas hantering, vilket kan få konsekvenser för likabehandlingen men även för arbetslöshetskassornas handläggningstider.

Skillnader i beräkningen av studieperioden vid uppehåll i studierna

Arbetslöshetskassorna beräknar studieperioden på olika sätt. En del räknar med tid under uppehåll i studierna, till exempel ett jullov, medan andra inte gör det. IAF konstaterar att dessa skillnader i beräkningen innebär att sökande kan studera med arbetslöshetsersättning under olika lång tid beroende på vilken arbetslöshetskassa som de tillhör. Det finns rättsfall från förvaltningsrätten som berör detta, men ännu ingen tydlig praxis.

IAF anser att arbetslöshetskassorna kan beakta utbildningens terminstider i sin bedömning av vilka veckor som ska räknas som studieveckor. Bedömningen kan till exempel påverkas av om terminen löper på under uppehållet eller inte.

Mer eller mindre generös tillämpning vid heltidsstudier

Ansökningar som gäller studier på heltid är relativt ovanliga hos alla arbetslöshetskassor. Skillnaderna mellan arbetslöshetskassorna gäller hur de bedömer de studier som den sökande tidigare ska ha bedrivit jämsides med ett arbete.

- ✓ IAF konstaterar att det finns en risk för att bedömningen blir mer eller mindre generös beroende på vilken arbetslöshetskassa den sökande tillhör, när det gäller studier på heltid under tid med arbetslöshetsersättning.

Hanteringen vid den sista studieveckan med ersättning

Arbetslöshetskassorna har olika sätt att hantera en ansökan om arbetslöshetsersättning från en sökande som har studerat med ersättning under 20 veckor och där utbildningen ska pågå under en längre tid. Flera arbetslöshetskassor avslår ersättningsrätten från och med den 21:a veckan om den sökande inte har kommit in med uppgifter om att studierna har avbrutits. Andra beslutar om att hålla inne ersättning under tiden de utreder om den sökande ska fortsätta att studera eller inte.

IAF kan inte generellt bedöma vilken hantering som är lämpligast eftersom varje enskilt ärende kan innehålla särskilda förutsättningar. Det är inte heller klarlagt om dessa skillnader i hanteringen har några konsekvenser för likabehandlingen och rättssäkerheten.

- ✓ IAF rekommenderar dock att arbetslöshetskassorna väljer den hantering som förenklar för den enskilde sökande och som innebär kortast handläggningstid.

Deltidsstudier efter heltidsstudier inom samma ersättningsperiod

Endast fyra arbetslöshetskassor hade handlagt en ansökan om deltidstudier enligt 15 § ALFFo från en sökande som studerat på heltid enligt 16 § ALFFo inom samma ersättningsperiod. De flesta arbetslöshetskassor svarade att de skulle bevilja en sådan ansökan, medan några svarade att de inte skulle det. Tre arbetslöshetskassor beaktar om ansökan gäller samma utbildning som den sökande studerade på heltid.

Det tycks vara ovanligt att sökande använder samtliga möjligheter att studera under samma ersättningsperiod, men det är viktigt att de sökande som berörs behandlas lika. I regelverket finns inga uttryckliga hinder för att bevilja studier på deltid enligt 15 § ALFFo efter studier på heltid enligt 16 § ALFFo, även om det gäller samma utbildning.

Rutiner vid handläggningen och underlag för beslut

Alla arbetslöshetskassor har någon form av rutiner och använder samma ansökningsblankett vid handläggningen av ansökningar om att studera under tid med arbetslöshetsersättning. De flesta begär även underlag från den sökande som visar studiernas omfattning och varaktighet, till exempel intyg från kursanordnaren.

De flesta arbetslöshetskassor använder den så kallade kontrollrutinen för att få information från CSN om den sökande får studiestöd vid ansökan om att få studera med arbetslöshetsersättning. Två arbetslöshetskassor utgår dock enbart från de uppgifter som den sökande lämnar på ansökningsblanketten. Nio arbetslöshetskassor kontrollerar inte i efterhand om studiestöd har betalats ut under studieperioden, trots att sökande kan ansöka om studiestöd även efter att studierna har påbörjats.

- ✓ IAF rekommenderar att alla arbetslöshetskassor utreder studiernas omfattning och varaktighet genom att begära in relevanta handlingar samt använder de verktyg de har till sitt förfogande, för att minimera risken för felaktiga utbetalningar från arbetslöshetsförsäkringen.

Svårigheter att få tillgång till rätt underlag vid SFI-studier

Flera arbetslöshetskassor anser att det är svårt att få information om varaktigheten och omfattningen av SFI-studier. Det innebär risk för långa handläggningstider och felaktiga beslut av arbetslöshetskassorna. Ökningen av

antalet personer som söker uppehållstillstånd och asyl i Sverige gör att detta problem kan bli ännu större under de närmaste åren.

Enhetligare tillämpning genom samverkan i väntan på rättspraxis

Kartläggningen ger inga indikationer på att arbetslöshetskassornas tillämpning eller hantering strider mot lagar eller förordningar, när det gäller ärenden där den sökande studerar under tid med ersättning. Det finns inga förarbeten till de nya studiereglerna i förordningen som förtydligar regelverket, och det finns inte heller en utvecklad rättspraxis som kan ge vägledning i hur ärenden ska bedömas och hanteras. IAF anser att de skillnader i arbetslöshetskassornas hantering som framkommit genom denna kartläggning ryms inom det tolkningsutrymme som finns i förordningens nuvarande utformning. Skillnaderna innebär dock en risk för olika behandling av arbetssökande. Beroende på vilken arbetslöshetskassa som handlägger ärendet kan sökande få studera med arbetslöshetsersättning olika länge. De kan också få olika lång handläggningstid eller en mer eller mindre generös bedömning av sin ansökan.

- ✓ IAF rekommenderar att arbetslöshetskassorna i högre grad samordnar sin hantering så att de uppnår en mer likvärdig hantering i väntan på en mer utvecklad rättspraxis.

Antalet beslut ökade under perioden 2013–2015

IAF har även sammanställt statistik om antalet beslut om arbetslöshetsersättning under tid med studier. Totalt fattade arbetslöshetskassorna 6 617 beslut enligt 14–16 §§ ALFFo under 2015, varav beslut som gäller deltidsstudier är klart vanligast. Antalet beslut ökade under 2013–2015. Antalet varierar dock stort mellan arbetslöshetskassorna, liksom antalet i förhållande till antalet ersättningstagare. HRAK fattade flest beslut (57,1) och Elektrikernas fattade lägst antal beslut (6,2) per 1 000 ersättningstagare. IAF kan inte svara på varför antalet beslut skiljer sig mellan arbetslöshetskassorna.

1 Inledning

En person som deltar i en utbildning har inte rätt till arbetslöshetsersättning enligt 10 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF). Det finns dock undantag som under vissa förutsättningar ger arbetssökande möjlighet att studera med bibehållen arbetslöshetsersättning. Dessa regler finns i 14–16 §§ förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring (ALFFo).

IAF har i två tidigare kartläggningar, år 2007 och 2011, visat att arbetslöshetskassorna gjorde olika bedömningar i ärenden där de sökande studerade samtidigt som de fick arbetslöshetsersättning. Reglerna i ALFFo som rör studier under tid med arbetslöshetsersättning ändrades i oktober 2014. Mot bakgrund av detta har IAF bedömt att det finns anledning att på nytt kartlägga hur arbetslöshetskassorna hanterar ärenden där de sökande studerar med arbetslöshetsersättning.

1.1 IAF:s kartläggningar av studier

I detta avsnitt sammanfattas de viktigaste resultaten från IAF:s tidigare kartläggningar av studier under tid med arbetslöshetsersättning.

1.1.1 IAF:s första kartläggning 2007

I rapporten 2007:14 ”Deltidsstudier med arbetslöshetsersättning” konstaterade IAF att det fanns skillnader i arbetslöshetskassornas hantering och bedömning av ärenden där de sökande studerar på deltid samtidigt som de får arbetslöshetsersättning. IAF ansåg att det dåvarande regelverket lämnade ett stort utrymme för bedömningar i det enskilda fallet och att en enhetlig och tydlig praxis saknades i många delar.

1.1.2 IAF:s andra kartläggning 2011 och förslag till regeländringar

På uppdrag av regeringen kartlade IAF 2011 hur arbetslöshetsersättning kunde kombineras med studier på hel- och deltid samt redogjorde för omfattningen av sådana ärenden och arbetslöshetskassornas bedömningar. I rapporten 2011:16 ”Arbetslöshetsersättning i kombination med studier” visade IAF att det fanns skillnader mellan arbetslöshetskassornas bedömningar på flera områden. De skillnader som IAF identifierade var i huvudsak:

- längden på den period som arbetslöshetskassorna beviljade arbetslöshetsersättning under tid med studier
- omfattningen på deltidstudierna
- hanteringen när den sökande först efter att studierna hade påbörjats intygade att han eller hon var beredd att avbryta studierna.

Som en del av uppdraget till regeringen föreslog IAF ändringar av regelverket för studier under tid med arbetslöshetsersättning. IAF föreslog att det bör framgå hur många veckor som arbetslöshetsersättning får lämnas samtidigt med studier, samt i vilken omfattning som deltidstudier får bedrivas under tid med arbetslöshetsersättning. IAF ansåg även att ett krav i regelverket skulle

förtydligas; enligt då gällande ALFFo skulle den sökande intyga att han eller hon var beredd att avbryta sina studier, och förslaget var att detta skulle göras *innan* den sökande påbörjade studierna.

1.2 Nya regler sedan den 1 oktober 2014

Den 1 oktober 2014 införde regeringen flera ändringar i ALFFo som innebar ändrade villkor för arbetslöshetsersättning samtidigt med studier. En maxgräns infördes för hur länge arbetslöshetsersättning får lämnas samtidigt med studier, 20 veckor respektive 15 dagar beroende på vilken typ av studier som den sökande är beviljad. Det infördes även en övre gräns för studiernas omfattning vid studier på deltid, som efter regeländringen som mest får uppgå till 50 procent av heltid. Dock tog man bort det tidigare kravet på att den sökande skulle *intyga* att han eller hon var beredd att avbryta studierna.

I kapitel 2 ges en mer omfattande redogörelse för de delar av regelverket som är aktuella för denna kartläggning.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med detta uppdrag var att kartlägga arbetslöshetskassornas hantering vid tillämpningen av regelverket om arbetslöshetsersättning under tid med studier.

För att uppnå syftet har följande frågeställningar formulerats:

1. Vilka rutiner har arbetslöshetskassorna för att hantera ärenden där arbetssökande får arbetslöshetsersättning under tid med studier enligt 14–16 §§ ALFFo?
2. Finns det några skillnader i arbetslöshetskassornas hantering av ärenden där ersättning lämnas under tid med studier?
3. I vilken omfattning beslutar arbetslöshetskassorna om arbetslöshetsersättning under tid med studier enligt 14–16 §§ ALFFo?

1.4 Metod och genomförande av uppdraget

IAF har valt att göra en kartläggning med övergripande frågeställningar för att skapa en översiktsbild av tillämpningen inom området studier under tid med arbetslöshetsersättning. Skälet är att det regelverk som är aktuellt för denna kartläggning är jämförelsevis nytt.

För att kartlägga detta har IAF skickat en webbenkät till samtliga arbetslöshetskassor och sammanställt svaren. Enkätfrågorna finns i sin helhet i bilaga 1. Syftet med enkätundersökningen var att samla in information om arbetslöshetskassornas rutiner och bedömningar i ärenden om studier efter den 1 oktober 2014. Samtliga arbetslöshetskassor besvarade enkäten. Enkäten är upplagd så att vissa frågor enbart ställdes till de arbetslöshetskassor som hade valt ett visst alternativ på en viss fråga. Det innebär att det totala antalet frågor som arbetslöshetskassorna fick besvara varierar.

IAF har även sammanställt statistik från IAF:s databas ASTAT om omfattningen av de beslut, där arbetslöshetskassorna har beviljat ansökan om arbetslöshetsersättning under tid med studier. I statistiken ingår de beslut som registrerades och som har en studieperiod som påbörjades under det redovisade året.

2 Regelverket

Enligt huvudregeln lämnas inte arbetslöshetsersättning till arbetssökande som deltar i en utbildning, vilket regleras i 10 § första stycket 1 lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF). Men det finns undantag från denna regel i 14–16 §§ förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkringen (ALFFo) som ger arbetssökande möjlighet att under vissa omständigheter studera och samtidigt få arbetslöshetsersättning. I detta kapitel redogör IAF för dessa regler. Kapitlet innehåller även andra delar av arbetslöshetsförsäkringens regelverk som kan bli aktuella i samband med hanteringen av ärenden som rör studier under tid med arbetslöshetsersättning. I bilaga 3 finns en sammanställning av de aktuella bestämmelserna i sin helhet.

2.1 Arbetslöshetsersättning vid orienteringskurser

Sökande kan få ersättning för högst 15 dagar inom samma ersättningsperiod om han eller hon deltar i en utbildning med syftet att ge en orientering om olika yrken eller utbildningsvägar, eller att underlätta omställning från ett arbete till ett annat. Detta regleras i 14 § ALFFo.

2.2 Arbetslöshetsersättning vid deltidstudier

Sökande kan få ersättning för högst 20 veckor inom samma ersättningsperiod om han eller hon studerar på deltid¹ i en omfattning om högst 50 procent av heltid om

- det tidigare arbetet inte har upphört på grund av studierna
- studierna inte hindrar den sökande från att söka eller ta ett heltidsarbete
- studierna inte finansieras eller har finansierats med studiestöd.

Det finns ett undantag från den tredje punkten. Deltidsstudierna får finansieras eller ha finansierats med studiestöd om den sökande före arbetslösheten har studerat vid sidan av ett arbete under minst 15 veckor. Detta regleras i 15 § ALFFo.

2.3 Arbetslöshetsersättning vid heltidsstudier

Sökande har även en möjlighet att studera på heltid med arbetslöshetsersättning under 20 veckor inom samma ersättningsperiod enligt 16 § ALFFo. Denna möjlighet ges om utbildningen har pågått vid sidan av ett arbete under minst 15 veckor och om de ovanstående tre punkterna är uppfyllda.

¹ Detta gäller oavsett om studierna har påbörjats före eller efter arbetslöshetens inträde.

2.4 Innehållande av arbetslöshetsersättning

En arbetslöshetskassa får besluta att tills vidare hålla inne ersättning till en sökande om det till exempel finns sannolika skäl att anta att han eller hon inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning enligt 9 § ALF.²

I ärenden där den sökande har studerat under tid med ersättning kan det till exempel bli aktuellt om den sökande har studerat i 20 veckor med ersättning och arbetslöshetskassan bedömer att det inte är klarlagt om han eller hon fortsätter studera eller inte.

Arbetslöshetskassan får hålla inne ersättningen till dess att den slutligt prövat frågan om rätten till ersättning, och med högst det belopp som kan komma i fråga i det slutliga beslutet.³

² 66 § första stycket 1 lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

³ 66 § andra stycket lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

3 Omfattning av ärenden om studier

Detta kapitel redovisar statistik om omfattningen av arbetslöshetskassornas beslut att bevilja sökande arbetslöshetsersättning under tid med studier enligt 14–16 §§ ALFFo. Statistiken har hämtats från IAF:s databas ASTAT. Uppgifterna avser beviljade beslut som registrerades under det redovisade året och där studieperioden påbörjades samma år.

3.1 Antalet beslut har ökat varje år sedan 2013

I tabell 1 redovisar IAF antalet beslut om arbetslöshetsersättning under tid med studier på hel- och deltid som arbetslöshetskassorna fattade under 2013–2015. För 2014 redovisas både beslut enligt de regler som gällde innan den 1 oktober och beslut enligt de regler som gäller från den 1 oktober. Dessa beslut har slagits samman för att ge en översiktlig bild av utvecklingen av antalet ärenden. Uppgifter för 14 § ALFFo redovisas inte eftersom det fanns få sådana ärenden före den 1 oktober 2014 och de dessutom avsåg en annan typ av studier.

Tabell 1. Antal beslut om arbetslöshetsersättning under tid med studier och antalet beslut per 1 000 ersättningstagare år 2013–2015.

Typ av studier	2013		2014		2015	
	Antal	Antal per 1 000	Antal	Antal per 1 000	Antal	Antal per 1 000
Deltidsstudier	4 807	16,1	5 083	18,7	5 511	21,9
Heltidsstudier	132	0,4	137	0,5	100	0,4
Totalt	4 939	16,6	5 220	19,2	5 611	22,3

Av tabell 1 framgår att det totala antalet beslut ökade under perioden 2013–2015. Det var beslut om arbetslöshetsersättning jämsides med deltidstudier som ökade, både sett till antalet beslut och sett till besluten i relation till antalet ersättningstagare. Antalet beslut om arbetslöshetsersättning jämsides med heltidsstudier var jämförelsevis oförändrat under perioden 2013–2015.

3.2 Antalet beslut varierar mellan arbetslöshetskassorna

I tabell 2 redovisar IAF antalet beslut om arbetslöshetsersättning under tid med studier som arbetslöshetskassorna fattade under 2015. Redovisningen är ordnad efter det totala antalet beslut per 1 000 ersättningstagare.

Tabell 2. Antal beslut om arbetslöshetsersättning under tid med studier fördelat på respektive arbetslöshetskassa och bestämmelse samt det totala antalet ärenden per 1 000 ersättningstagare år 2015.

Arbetslöshetskassa	14 § ALFFo Orientering/omst.		15 § ALFFo Deltidsstudier		16 § ALFFo Heltidsstudier		Totalt	
	Antal	Antal per 1 000	Antal	Antal per 1 000	Antal	Antal per 1 000	Antal	Antal per 1 000
Hotell- och restauranganställdas	180	16,5	439	40,3	3	0,3	622	57,1
Akademikernas	264	12	791	35,9	10	0,5	1 065	48,4
Journalisternas	9	8	35	30,9	3	2,7	47	41,6
Fastighets	1	0,2	172	35,4	3	0,6	176	36,3
Lärarnas	9	2,1	146	34,2	0	0	155	36,3
Unionens	318	7,4	975	22,8	37	0,9	1 330	31,1
STs	14	5,6	58	23,3	0	0	72	28,9
Ledarnas	57	16,9	30	8,9	1	0,3	88	26,1
Livsmedelsarbetarnas	5	1,4	83	23,5	0	0	88	24,9
Alfakassan	25	1	588	23,7	1	0	614	24,8
Finans- och försäkringsbranschens	6	3,9	31	19,9	0	0	37	23,8
Hamnarbetarnas	0	0	2	22,5	0	0	2	22,5
Vision	3	0,6	100	20,5	1	0,2	104	21,3
Kommunalarbetarnas	13	0,3	911	20,8	0	0	924	21,1
Sveriges entreprenörers	1	9,8	1	9,8	0	0	2	19,6
Sveriges arbetares	0	0	15	19,3	0	0	15	19,3
Handelsanställdas	1	0,1	307	18,6	2	0,1	310	18,8
Småföretagarnas	4	0,6	112	16	6	0,9	122	17,4
Arbetslöshetskassan för service och kommunikation	32	4,6	80	11,5	1	0,1	113	16,3
IF Metalls	30	1,3	337	14,4	13	0,6	380	16,2
Transportarbetarnas	27	2,9	91	9,7	10	1,1	128	13,7
Byggnadsarbetarnas	4	0,4	130	12,5	0	0	134	12,8
GS	0	0	55	10,6	5	1	60	11,6
Pappersindustriarbetarnas	1	1,2	4	4,7	4	4,7	9	10,5
Svensk handels och arbetsgivarnas	0	0	10	10,1	0	0	10	10,1
Skogs- och lantbrukstjänstemännens	0	0	1	8,5	0	0	1	8,5
Säljarnas	1	1,8	3	5,4	0	0	4	7,2
Elektrikernas	1	1,2	4	5	0	0	5	6,2
Totalt	1 006	4,0	5 511	21,9	100	0,4	6 617	26,3

Tabell 2 visar att arbetslöshetskassorna totalt fattade 6 617 beslut om studier enligt 14–16 §§ ALFFo under 2015. Antalet varierar mellan kassorna från 1 ärende (Skogs- och lantbrukstjänstemännens) till 1 330 ärenden (Unionens). I relation till antalet ersättningstagare hade Hotell- och restauranganställdas

arbetslöshetskassa (HRAK) flest ärenden med 57,1 beslut per 1 000 ersättningstagare. Elektrikernas arbetslöshetskassa hade lägst antal ärenden med 6,2 beslut per 1 000 ersättningstagare. Totalt sett fattade arbetslöshetskassorna 26,3 beslut per 1 000 ersättningstagare.

Deltidsstudier är vanligast hos de flesta arbetslöshetskassor

Av tabell 2 framgår även att beslut som gäller deltidstudier enligt 15 § ALFFo är det vanligaste beslutet om arbetslöshetsersättning under tid med studier hos nästan alla arbetslöshetskassor. Totalt fattade arbetslöshetskassorna 5 511 beslut enligt 15 § år 2015. Ledarnas arbetslöshetskassa skiljer sig dock från de andra eftersom de fattade flest beslut om studier enligt 14 § ALFFo.

Spridningen av beslut enligt 15 § ALFFo är stor mellan arbetslöshetskassorna sett till antalet beslut per 1 000 ersättningstagare, där Hotell- och restauranganställdas arbetslöshetskassa hade flest med 40,3 beslut per 1 000 ersättningstagare och Pappersindustriarbetarnas har lägst antal med 4,7.

Beslut om heltidsstudier enligt 16 § ALFFo är jämförelsevis ovanliga hos samtliga arbetslöshetskassor. Sjutton arbetslöshetskassor fattade endast 1 eller inget sådant beslut under 2015. Unionens arbetslöshetskassa fattade flest beslut om heltidsstudier med 37 beslut under året. Sett till antalet beslut per 1 000 ersättningstagare är spridningen mellan arbetslöshetskassorna liten och befinner sig inom spannet 0–4,7 beslut per 1 000 ersättningstagare.

Vad gäller beslut enligt 14 § ALFFo är skillnaden stor mellan arbetslöshetskassorna. Flera arbetslöshetskassor fattade bara ett fåtal eller inga beslut, både sett till det totala antalet och antalet per 1 000 ersättningstagare. Tre arbetslöshetskassor, HRAK, Ledarnas och Akademikernas, fattade betydligt fler beslut per 1 000 ersättningstagare enligt 14 § ALFFo än de övriga arbetslöshetskassorna.

4 Resultat från enkätundersökningen

I detta kapitel redovisar IAF resultatet från enkätundersökningen, se bilaga 2 för en sammanställning av arbetslöshetskassornas svar. Samtliga 28 arbetslöshetskassor besvarade enkäten. Varje arbetslöshetskassa besvarade olika många frågor eftersom vissa svar innebar att de skulle besvara en följdfråga.

4.1 Alla arbetslöshetskassor använder SO:s handläggartöd och ansökningsblankett

Samtliga arbetslöshetskassor svarade att de använder någon form av rutin vid handläggningen av ärenden där den sökande ansökt om att få studera jämsides med arbetslöshetsersättning. Totalt 13 arbetslöshetskassor använder Arbetslöshetskassornas samorganisations (SO:s) handläggartöd och 15 använder en kombination av SO:s handläggartöd och egna rutiner.

Alla arbetslöshetskassor använder SO:s blankett för ansökan om att få studera med arbetslöshetsersättning. En arbetslöshetskassa har även ett eget formulär som den sökande kan fylla i och skicka in på kassans webbplats.

4.2 Underlag som arbetslöshetskassorna begär in

IAF frågade i enkäten vilket underlag arbetslöshetskassan vanligtvis begär in vid ansökan om studier enligt 14, 15 och 16 §§ ALFFo. Förutom ansökningsblanketten begär de flesta underlag som visar uppgifter om studiernas omfattning och varaktighet, till exempel intyg från kursanordnaren eller en kursbeskrivning. Några arbetslöshetskassor begär vanligen inte in ytterligare underlag utöver ansökningsblanketten när det gäller ansökningar enligt 14 § eller 15 § ALFFo.

Av 28 arbetslöshetskassor hade 8 stycken inte fått in en ansökan om att studera på heltid jämsides arbetslöshetsersättning sedan oktober 2014. Därmed hade 20 arbetslöshetskassor tagit emot sådana ansökningar, och av dem är det 19 som förutom ansökningsblanketten även använder ett arbetsgivarintyg eller motsvarande uppgifter om den sökandes tidigare arbete.

Flera arbetslöshetskassor svarade även att de vid bedömningen av en ansökan enligt 14 § ALFFo inte nödvändigtvis har specificerat vilka handlingar de vill ha, utan att det viktigaste är att de får uppgifter om vilken utbildning den sökande vill gå och antal dagar som utbildningen beräknas pågå.

4.3 Heltidsstudier bedöms på olika sätt

Arbetslöshetskassorna fick i enkäten ta ställning till fyra påståenden som gällde hur de tillämpar 16 § ALFFo. De 8 arbetslöshetskassor som inte hade haft några sådana ansökningar sedan oktober 2014 fick inte besvara denna fråga.

Tabell 3. Vilka påståenden anser ni är riktiga för hur 16 § ALFFo tillämpas på din kassa? Flera svarsalternativ var möjliga.

	Antal
Arbetet ska <i>faktiskt</i> ha utförts på heltid	18
Den sökande ska <i>faktiskt</i> ha studerat på heltid, dvs. tagit poäng/fått betyg för utbildningen	14
Utbildningen ska ha bedrivits under <i>en sammanhängande period</i> om 15 v jämsides ett heltidsarbete	12
Utbildningen ska ha bedrivits under ramtiden	4

De flesta arbetslöshetskassor anser att det tidigare arbetet *faktiskt* ska ha utförts på heltid (18 av 20 arbetslöshetskassor). Totalt 14 arbetslöshetskassor anser att de sökande *faktiskt* ska ha studerat på heltid jämsides heltidsarbetet innan arbetslösheten, och 12 att studierna ska ha bedrivits jämsides heltidsarbete under en *sammanhängande period* om 15 veckor. Vidare ansåg 4 arbetslöshetskassor att de tidigare studierna ska ha bedrivits inom ramtiden.

IAF frågade även om arbetslöshetskassan har definierat ett mått för vad de anser är ett heltidsarbete vid bedömningen av 16 § ALFFo. Det var 9 arbetslöshetskassor som svarade att de har definierat ett heltidsmått. Av dessa har 2 arbetslöshetskassor angivit ett heltidsmått i antal arbetade timmar per vecka (40 respektive 38 timmar). 6 arbetslöshetskassor använder det angivna heltidsmåtten för anställningen enligt anställningsavtalet eller kollektivavtalet. Det var 1 arbetslöshetskassa som svarade att de använder samma bedömning som för bisyssla utan att närmare precisera sitt svar.

4.4 De flesta beviljar deltidstudier efter heltidsstudier inom samma ersättningsperiod

Fyra arbetslöshetskassor svarade att de har handlagt en ansökan om att få studera på deltid enligt 15 § ALFFo från en sökande som tidigare under samma ersättningsperiod hade studerat på heltid enligt 16 § ALFFo. I webbenkäten frågade IAF hur arbetslöshetskassan skulle bedöma ett sådant ärende.

Tabell 4. Om en person ansöker om att studera på deltid efter att ha studerat i 20 veckor på heltid inom samma ersättningsperiod, hur skulle ni bedöma ett sådant ärende?

Svarsalternativ	Antal
Vi beviljar ansökan	22
Vi avslår ansökan	3
Annat	3

Tabell 4 visar att 22 arbetslöshetskassor svarade att de skulle bevilja en ansökan om studier enligt 15 § ALFFo efter studier på heltid enligt 16 § ALFFo inom samma ersättningsperiod, medan 3 inte skulle bevilja ansökan.

De arbetslöshetskassor som svarade ”annat” nämnde att de skulle ta hänsyn till om studierna avser samma utbildning. Av dessa uppgav 2 att de inte skulle bevilja ansökan om studierna avsåg samma utbildning som den sökande hade fått beviljad enligt 16 § ALFFo.

Av de 4 arbetslöshetskassor som hade handlagt en sådan ansökan svarade 3 att de skulle bevilja ansökan medan 1 inte skulle bevilja en sådan ansökan.

4.5 Kontroll av om den sökande har studiestöd

En sökande som vill studera under tid med arbetslöshetsersättning får inte samtidigt ha studiestöd, såvida inte han eller hon före arbetslösheten studerade på deltid jämsides med ett arbete under 15 veckor. För att kontrollera om de sökande får studiestöd har arbetslöshetskassorna möjlighet att använda den så kallade kontrollrutinen, som är ett informationsutbyte mellan arbetslöshetskassorna, CSN och Försäkringskassan.

Samtliga arbetslöshetskassor svarade att de utreder om en sökande får studiestöd innan de beviljar arbetslöshetsersättning jämsides med studier. Det var 21 arbetslöshetskassor som svarade att de både gör en sökning i kontrollrutinen och använder de uppgifter som den sökande lämnar på ansökningsblanketten. Ett fåtal (2) arbetslöshetskassor utgår enbart från de uppgifter som de sökande själva lämnar på ansökningsblanketten.

En person som studerar kan ansöka om studiestöd även efter att han eller hon har påbörjat studierna.⁴ Det finns därmed anledning för arbetslöshetskassorna att även i efterhand kontrollera ifall den sökande har fått studiestöd under den tid som han eller hon har studerat. Det var 19 arbetslöshetskassor som svarade att de gör en sådan kontroll i efterhand, varav de allra flesta använde kontrollrutinen, medan 9 arbetslöshetskassor svarade att de inte gör någon efterkontroll.

⁴ Den sökande kan dock endast få studiestöd för upp till fyra veckor före den vecka som ansökan kom in till CSN, enligt 3 kap 37 § studiestödsförordningen (2000:655).

4.6 Hantering av studier över 20 veckor

Begränsningen för hur länge en sökande kan studera med arbetslöshetsersättning medför att arbetslöshetskassan behöver följa upp beslutet och kontrollera hur många veckor som den sökande faktiskt har studerat och fått arbetslöshetsersättning. Det blir aktuellt när den sökandes utbildning är längre än 20 veckor och när de sökande inte ansöker om ersättning för varje enskild vecka, till exempel för att de arbetar deltid.

Det är först i efterhand som arbetslöshetskassan kan räkna fram hur många veckor av studieperioden som den sökande har fått arbetslöshetsersättning för, och när den sista veckan som den sökande har möjlighet att studera jämsides med ersättning infaller. Det beror på att ansökan om arbetslöshetsersättning skickas in till arbetslöshetskassan när tiden som ansökan avser har passerat, medan ansökan om att få studera jämsides med ersättning oftast beviljas innan studierna påbörjas.

IAF ställde i enkäten flera frågor om hur arbetslöshetskassorna hanterar ärendet när den sökandes studier ska pågå under en längre tid än 20 veckor. Arbetslöshetskassorna tycks ha tolkat följdfrågorna⁵ i detta avsnitt i enkäten lite olika, vilket innebär att två kassor som valde olika svarsalternativ egentligen kan mena samma sak. Detta framkom i de fritextsvar som arbetslöshetskassorna lämnade under svarsalternativet ”annat”. Därför går det inte att redovisa svaren på dessa frågor rakt av. IAF har dock kunnat urskilja ett mönster som visar hur arbetslöshetskassorna hanterar ärendet när den sökande har studerat i 20 veckor med arbetslöshetsersättning.

4.6.1 Skillnader i hanteringen när den sökande har studerat 20 veckor med arbetslöshetsersättning

Det var 1 arbetslöshetskassa som svarade att den avslår ansökan för hela studieperioden om studierna ska pågå under en längre tid än 20 veckor. Övriga 27 kassor beviljar ersättning för de första 20 veckorna av studierna.⁶

Arbetslöshetskassorna har olika rutiner för situationer när de får in ett kassakort med en ansökan om arbetslöshetsersättning från en sökande som har studerat i 20 veckor, men där utbildningen inte är avslutad. En del uppgav att de avslår ersättningen ifall inte den sökande på eget initiativ har meddelat att han eller hon avbryter studierna. Några av dessa arbetslöshetskassor beskrev att de sökande får information i beslutet om arbetslöshetsersättning under tid med studier att de måste meddela ifall de avbryter studierna i förtid. Andra svarade att de lämnar denna information i beslutet om avslag.

Andra arbetslöshetskassor utreder ifall den sökande ska fortsätta att studera när han eller hon har studerat i 20 veckor med arbetslöshetsersättning. De flesta

⁵ Det gäller frågorna 9–10 c i enkäten, se bilaga 1.

⁶ I frågan angav IAF ett exempel där studierna skulle pågå i 23 veckor.

begär in intyg från den sökande eller från utbildningsanordnaren om att studierna är avslutade eller avbrutna. Några arbetslöshetskassor håller inne ersättning enligt 66 § ALF under tiden de utreder detta, medan andra betalar ut ersättning under utredningstiden.

4.7 Studieperiod under uppehåll i studierna beräknas på olika sätt

En sökande som vill studera under tid som han eller hon får arbetslöshetsersättning kan göra det under 20 veckor enligt 15–16 §§ ALFFo och under 15 dagar enligt 14 § ALFFo. Det innebär bland annat att arbetslöshetskassan måste ta ställning till vad de räknar som en vecka eller en dag då den sökande har studerat. I webbenkäten ställde IAF flera frågor utifrån hypotetiska fall om hur arbetslöshetskassan under olika omständigheter beräknar vilka dagar eller veckor som ska räknas in i studieperioden.

Samtliga arbetslöshetskassor svarade att de *inte* räknar in tiden *mellan* två olika utbildningar i studieperioden.

När det gäller uppehåll i en pågående utbildning svarade 18 arbetslöshetskassor att de räknar in uppehållet i studieperioden, och 9 att de inte gör det. En arbetslöshetskassa svarade att uppehållet räknas in om det är inom ordinarie teminstid, till exempel ett sportlov eller påsklov, men inte om det är utanför ordinarie teminstid.

I enkäten frågade IAF även hur arbetslöshetskassan skulle räkna av studerade dagar enligt 14 § ALFFo för en sökande som deltog i en utbildning som krävde närvaro två dagar per vecka under en period om tre veckor.

Tabell 5. Hur räknar ni av de studerade dagarna enligt 14 § ALFFo om kursen pågår i två dagar i veckan under en period om tre veckor? Kursen kräver inga självstudier.

Svarsalternativ	Antal
Räknar av 2 studerade dagar/vecka	22
Räknar av 5 studerade dagar/vecka	2
Annat	4

Av tabell 5 framgår att de flesta arbetslöshetskassor skulle räkna av 2 dagar per vecka. Av de som svarade ”Annat” är det en arbetslöshetskassa som förtydligade att de skulle räkna av 5 dagar per vecka om ersättning hade betalats ut för så många dagar per vecka, medan en annan skulle räkna av 2 dagar per vecka. De två andra arbetslöshetskassorna som svarade ”Annat” valde att inte ta ställning till IAF:s fråga. Den ena för att de inte hade handlagt ett sådant ärende och den andra för att de ansåg att antalet dagar som ska avräknas beror på hur utbildningen är upplagd.

4.8 Vanligast med studier vid Komvux, universitet och högskola

Arbetslöshetskassorna får hantera ansökningar om arbetslöshetsersättning under tid med studier hos olika typer av utbildningsanordnare. Av enkätsvaren

framkommer att de vanligast förekommande utbildningarna under tid med arbetslöshetsersättning är på Komvux, universitet eller högskola. Även SFI-studier är relativt vanliga. När det gäller studier enligt 14 § ALFFo anordnas de flesta utbildningar av Trygghetsrådet eller Trygghetsstiftelsen. En arbetslöshetskassa nämner att de inte anser att ”vanliga” studier omfattas av 14 § ALFFo eftersom dessa inte syftar till att ge orientering eller underlätta omställning, medan en annan anger att det även förekommer högskolestudier utifrån den bestämmelsen.

4.9 Övriga synpunkter från arbetslöshetskassorna

I detta avsnitt sammanfattas arbetslöshetskassornas svar på den avslutande frågan i enkäten ”Finns det något särskilt ni vill meddela IAF angående studier enligt 14–16 §§ ALFFo som IAF inte har frågat om?”

4.9.1 SFI-studier

Flera arbetslöshetskassor anser att det finns svårigheter i bedömningen av SFI-studier. En av dessa svårigheter är att utreda studiernas omfattning som varierar mellan olika kommuner, och det är dessutom svårt att få uppgift om detta från utbildningsanordnaren.

Fyra arbetslöshetskassor nämnde också att de anser att SFI-studier borde vara möjligt att kombinera med arbetslöshetsersättning på obegränsad tid eftersom språket ofta är en förutsättning för att kunna få ett arbete. En annan arbetslöshetskassa påtalade att många SFI-studenter riskerar att få betala tillbaka arbetslöshetsersättning och uteslutas som medlem eftersom de inte får information om att de måste meddela arbetslöshetskassan om sina studier. Arbetslöshetskassans utredning kan visa att den sökande har meddelat Arbetsförmedlingen, som dock inte har vidarebefordrat informationen till arbetslöshetskassan.

En arbetslöshetskassa nämnde att ansökningarna om att studera SFI jämsides med arbetslöshetsersättning har minskat anmärkningsvärt sedan regeländringarna.

4.9.2 Avräkningen av dagar eller veckor

Några arbetslöshetskassor svarade att de anser att det är svårt att beräkna hur många dagar eller veckor som de sökande har studerat under tid med arbetslöshetsersättning. Som exempel angav en arbetslöshetskassa att det är oklart vad som gäller om studierna har ett uppehåll under sommaren eller andra lov såsom vid jul och påsk.

En arbetslöshetskassa vill uppmärksamma frågan om avräkning av studerade dagar eller veckor under karenstid och avstängningstid och uppger att arbetslöshetskassorna har enats om att inte räkna av studieveckor under sådan tid. Kassan anser att det är lite märkligt att en sökande kan studera utan att förbruka studieveckor, särskilt under tid som den sökande är avstängd.

4.9.3 Orienteringskurser

Några arbetslöshetskassor anser att det är oklart vilka studier som kan omfattas av 14 § ALFFo. Vissa aktiviteter kan till exempel vara sådant som den arbetssökande förväntas göra i sitt arbetssökande såsom att lära sig att skriva ett CV. En arbetslöshetskassa hänvisade också till en dom⁷ där den har fått rätt i förvaltningsrätten för att ha gett avslag på en ansökan om arbetslöshetsersättning när studierna översteg 15 dagar. En annan kassa ser inget hinder i förordningstexten mot att kunna godkänna en ansökan om studierna ska pågå längre.

En arbetslöshetskassa lyfte även frågan om det ska vara möjligt att ha studiemedel samtidigt med studier enligt 14 § ALFFo. De kan inte läsa in att det finns något hinder mot det enligt bestämmelsens formulering, men undrar om det är tanken.

⁷ Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 9 september 2015 i mål nr 8297-15.

5 Slutsatser

Syftet med detta uppdrag var att kartlägga arbetslöshetskassornas hantering vid tillämpningen av regelverket om arbetslöshetsersättning under tid med studier. IAF:s tidigare kartläggningar har visat att arbetslöshetskassorna har hanterat dessa ärenden olika, bland annat när det gäller hur länge den sökande kunde studera med arbetslöshetsersättning och hur omfattande deltidsstudierna kunde vara. Sedan den 1 oktober 2014 finns en begränsning i hur länge en sökande kan studera med arbetslöshetsersättning och i omfattningen på deltidsstudierna. Denna kartläggning visar dock att det fortfarande finns skillnader i hur arbetslöshetskassorna hanterar ärenden om studier under tid med arbetslöshetsersättning. I detta kapitel redovisas svaren på uppdragets frågeställningar och IAF:s slutsatser utifrån resultaten.

5.1 Antalet beslut ökade under perioden 2013–2015

Totalt fattade arbetslöshetskassorna 6 617 beslut om arbetslöshetsersättning under tid med studier enligt 14–16 §§ ALFFo under 2015. Antalet beslut ökade under perioden 2013–2015, och det var beslut som gällde deltidstudier som ökade.

Antalet beslut i förhållande till antalet ersättningstagare varierar mellan arbetslöshetskassorna, från 6,2 (Elektrikernas) till 57,1 (HRAK) beslut per 1 000 ersättningstagare.

Studier på deltid enligt 15 § ALFFo är vanligast hos alla arbetslöshetskassor, utom hos Ledarnas som fattade flest beslut enligt 14 § ALFFo. Heltidsstudier är relativt ovanliga och majoriteten av arbetslöshetskassorna hade ett fåtal eller inga sådana ärenden under 2015. När det gäller beslut enligt 14 § ALFFo varierar antalet ärenden stort; tre arbetslöshetskassor fattade betydligt fler beslut än övriga kassor.

IAF kan inte genom denna kartläggning svara på vad variationen i antalet bifallsbeslut beror på. Möjliga orsaker kan vara att de sökande skiljer sig åt mellan kassorna eller att arbetslöshetskassorna är olika generösa i bedömningen av ärenden.

5.2 Bedömning och tillämpning varierar

I denna kartläggning frågade IAF hur arbetslöshetskassorna hanterar olika situationer vid handläggningen av ärenden där den sökande studerar under ersättningsperioden. IAF kan konstatera att det finns skillnader mellan arbetslöshetskassorna, vilket kan få konsekvenser för likabehandlingen och för arbetslöshetskassornas handläggningstider.

5.2.1 Beräkningen av studerade dagar och veckor vid uppehåll i studierna

IAF:s kartläggning visar att arbetslöshetskassorna hanterar avräkningen av studerade veckor och dagar olika; en del räknar med tid under uppehåll medan andra inte gör det. Det finns även skillnader i hur dagar avräknas vid studier enligt 14 § ALFFo. De flesta arbetslöshetskassor räknar till exempel av två dagar per vecka för en utbildning som ska pågå två dagar i veckan under tre veckor, medan några räknar av fem dagar per vecka. IAF konstaterar att dessa skillnader i beräkningen av studieveckor eller studiedagar innebär att sökande behandlas olika, och de kan alltså studera under olika lång tid beroende på vilken arbetslöshetskassa som de tillhör. Det finns rättsfall från förvaltningsrätten som berör detta, men än finns ingen tydlig praxis.

IAF anser att arbetslöshetskassorna kan beakta utbildningens terminstider i sin bedömning av vilka veckor som ska räknas som studieveckor. Faktorer som kan påverka bedömningen kan till exempel vara om terminen löper på under uppehållet.

5.2.2 Mer eller mindre generös tillämpning vid heltidsstudier

Av den redovisade statistiken framgår att det hos alla arbetslöshetskassor är relativt ovanligt att sökande studerar på heltid under tid med arbetslöshetsersättning. I enkätsvaren uppgav 8 arbetslöshetskassor att de inte hade haft något sådant ärende alls sedan den 1 oktober 2014. Enkätsvaren visar att det finns skillnader mellan de 20 arbetslöshetskassor som hade haft ansökningar om arbetslöshetsersättning under heltidsstudier och som därmed fick ta ställning till fyra påståenden om hur de tillämpar bestämmelsen om studier på heltid. Skillnaderna gäller bedömningen av de studier som den sökande tidigare har bedrivit jämsides med ett arbete. Arbetslöshetskassorna tycks ha delade åsikter om:

- de tidigare studierna *faktiskt* ska ha bedrivits på heltid, det vill säga att den sökande ska ha tagit poäng eller fått betyg för studierna
- den tidigare studieperioden behöver ha varit sammanhängande under de 15 veckor som studierna enligt regelverkets krav ska ha bedrivits jämsides arbetet
- de tidigare studierna ska ha bedrivits inom ramtiden.

IAF anser att svaren ska tolkas med viss försiktighet, eftersom arbetslöshetskassorna har handlagt ett fåtal ärenden som gäller heltidsstudier och

de kanske inte har behövt ta ställning till samtliga förhållanden som berördes i enkätens påståenden. Svaren indikerar ändå att det finns skillnader i hur arbetslöshetskassorna tolkar regelverket kring heltidsstudier och det kan därför bli aktuellt att titta närmare på detta i framtida uppdrag på IAF.

- ✓ IAF konstaterar att det finns en risk för att sökande som vill studera på heltid under tid med arbetslöshetsersättning behandlas olika eftersom de kan bedömas mer eller mindre generöst beroende på vilken arbetslöshetskassa de tillhör.

5.2.3 Hanteringen vid den sista studieveckan med ersättning

Det finns skillnader i hur arbetslöshetskassorna hanterar ärendet när den sökande har studerat i 20 veckor med arbetslöshetsersättning. Flera arbetslöshetskassor avslår ersättningsrätten från och med den 21:a veckan om den sökande inte tidigare har kommit in med uppgifter om att studierna har avbrutits, medan andra beslutar om att hålla inne ersättning under tiden de utreder om den sökande ska fortsätta att studera eller inte.

IAF:s kartläggning visar inte vad de arbetslöshetskassor som avslår ersättningsrätten gör om den sökande efter beslutet om avslag hävdar att han eller hon har avbrutit sina studier för att kunna få arbetslöshetsersättning. De möjligheter som står till buds bör vara att den sökande begär att arbetslöshetskassan omprövar sitt beslut eller att arbetslöshetskassan självant ändrar beslutet enligt 63 § ALF. Den möjligheten att ändra beslutet finns dock bara om beslutet

- innehåller felaktigheter på grund av ett skrivfel eller mindre förbiseende
- har fattats på ett felaktigt underlag eller
- innehåller en felaktig rättstillämpning.

Den vanligaste situationen bör vara att den sökande behöver begära omprövning av avslagsbeslutet för att kunna få ersättning igen. Denna hantering borde dock framstå som omständlig och tidskrävande jämfört med att arbetslöshetskassan beslutar håller inne ersättning enligt 66 § ALF och utreda om den sökande fortsätter sina studier från och med den 21:a veckan.

IAF kan inte generellt bedöma vilken hantering som är lämpligast eftersom varje enskilt ärende kan innehålla särskilda förutsättningar. Det är inte heller klarlagt om skillnaderna i arbetslöshetskassornas hantering i detta avseende har några konsekvenser för likabehandlingen och rättssäkerheten. Däremot anser IAF att den lämpligaste hanteringen är den som innebär lägst belastning och kortast handläggningstid för den enskilde ersättningsökande.

- ✓ IAF rekommenderar att arbetslöshetskassorna väljer den hantering som innebär kortast handläggningstid och förenklar för den enskilde sökande.

5.2.4 Deltidsstudier efter heltidsstudier inom samma ersättningsperiod

Det finns även skillnader i hur arbetslöshetskassan skulle bedöma en ansökan om deltidstudier enligt 15 § ALFFo från en sökande som har studerat på heltid

enligt 16 § ALFFo inom samma ersättningsperiod. Endast 4 arbetslöshetskassor hade handlagt en sådan ansökan. I enkäten svarade 3 arbetslöshetskassor att de avslår ansökan i sådana situationer och 22 att de beviljar ansökan. Resterande 3 arbetslöshetskassor uppgav att de skulle beakta om studierna avser samma utbildning som den sökande hade studerat på heltid.

Det tycks vara ovanligt att sökande använder samtliga möjligheter att studera under samma ersättningsperiod, men det är viktigt att de sökande som berörs behandlas lika. Regelverket berör inte uttryckligen att det skulle finnas hinder för att bevilja studier på deltid enligt 15 § ALFFo efter studier på heltid enligt 16 § ALFFo, även om det gäller samma utbildning.

5.3 Rutiner vid handläggningen och underlag för beslut

Alla arbetslöshetskassor använder SO:s handläggarstöd vid handläggningen av ärenden där den sökande har ansökt om att få studera. En del har även egna rutiner.

När en sökande vill studera under tid med arbetslöshetsersättning begär alla arbetslöshetskassor in en ansökningsblankett. De flesta begär även in underlag som visar studiernas omfattning och varaktighet, till exempel intyg från kursanordnaren eller en kursbeskrivning.

- ✓ IAF rekommenderar att alla arbetslöshetskassor utreder studiernas omfattning och varaktighet genom att begära in relevanta handlingar, för att minimera risken för felaktiga utbetalningar från arbetslöshetsförsäkringen.

En sökande som ska studera under tid med arbetslöshetsersättning får inte samtidigt ha studiestöd, såvida inte han eller hon före arbetslösheten studerade på deltid jämsides med ett arbete under 15 veckor. För att minska risken för felaktiga utbetalningar kan arbetslöshetskassorna använda den så kallade kontrollrutinen, där arbetslöshetskassan bland annat får information från CSN om en sökande får studiestöd eller inte. De flesta arbetslöshetskassor använder denna kontrollrutin för att kontrollera om den sökande har studiestöd vid ansökan om att få studera med arbetslöshetsersättning, medan två arbetslöshetskassor enbart utgår från de uppgifter som den sökande lämnar på ansökningsblanketten.

En sökande kan beviljas studiestöd efter att han eller hon påbörjade studierna, och därmed finns det en anledning för arbetslöshetskassorna att även kontrollera i efterhand om studiestöd har betalats ut samtidigt med arbetslöshetsersättning. Nio arbetslöshetskassor svarade att de inte kontrollerar i efterhand om studiestöd har betalats ut under studieperioden. När det gäller arbetslöshetskassornas insatser för att minska risken för felaktiga utbetalningar, kan IAF konstatera att kontrollrutinen är ett effektivt verktyg.

- ✓ IAF rekommenderar att alla arbetslöshetskassor använder de verktyg de har till sitt förfogande för att säkerställa att rätt ersättning betalas ut, även när det gäller kontroller i efterhand av om den sökande har studiestöd.

5.3.1 Svårt att få underlag om SFI-studier

När det gäller SFI-studier anser flera arbetslöshetskassor att det är svårt att få information som kan användas för att bedöma varaktigheten och omfattningen av studierna. Det innebär en risk för längre handläggningstider och för att arbetslöshetskassorna fattar felaktiga beslut i dessa ärenden. Enligt arbetslöshetskassornas enkätsvar förekommer det att språksvaga sökanden påbörjar SFI-studier i tron att de inte behöver informera arbetslöshetskassan om sina studier, vilket leder till att de riskerar att få ersättning som de inte har rätt till. Dessutom riskerar de att bli uteslutna ur arbetslöshetskassan eller fränkända rätt till ersättning. I denna kartläggning har IAF inte haft för avsikt att kartlägga orsakssambanden bakom felaktiga utbetalningar i samband med SFI-studier, men kan konstatera att det finns flera risker som är kopplade till arbetslöshetskassornas svårigheter att få underlag till sina utredningar. Med tanke på ökningen av antalet personer som söker uppehållstillstånd och asyl i Sverige är detta ett problem som kan bli ännu större under de närmaste åren.

5.4 Lika tillämpning genom praxisbildning och samordning

I den här kartläggningen har IAF visat att det finns skillnader i arbetslöshetskassornas hantering när det gäller:

- bedömningen av regelverket vid heltidsstudier enligt 16 § ALFFo
- beräkningen av antalet studerade dagar och veckor
- utredningen och uppföljningen av studier som har pågått under 20 veckor.

Det finns ett fåtal domar från förvaltningsdomstolarna som berör de regler som gäller sedan den 1 oktober 2014 eftersom de har funnits under en jämförelsevis kort tid. Dessutom finns inga förarbeten till studiereglerna i ALFFo som förtydligar regelverket. De skillnader i arbetslöshetskassornas hantering som IAF har noterat i denna kartläggning innebär inte någon uppenbar risk för att arbetslöshetsförsäkringen tillämpas på fel sätt, eftersom variationen ryms inom det tolkningsutrymme som IAF anser finns i förordningens nuvarande utformning. Skillnaderna är dock så pass allvarliga att det finns en risk för olika behandling av de arbetssökande. Beroende på vilken arbetslöshetskassa som handlägger ärendet kan sökande få studera med arbetslöshetsersättning olika länge, ha olika lång handläggningstid eller få en mer eller mindre generös bedömning av sin ansökan.

5.4.1 Bristen på samordning mellan arbetslöshetskassorna speglas i skillnaderna i hanteringen

IAF har i denna kartläggning inte fått några indikationer på att arbetslöshetskassornas tillämpning och hantering står i strid med lag eller

förordning⁸, när det gäller ärenden där den sökande studerar under tid med ersättning. Skillnaderna i arbetslöshetskassornas hantering visar dock att det finns en brist på samordning mellan arbetslöshetskassorna när det gäller dessa ärenden.

I väntan på en mer utvecklad rättspraxis är IAF:s slutsats att arbetslöshetskassorna behöver förbättra sin samordning inom området för att skapa en mer enhetlig hantering av ärenden där de sökande studerar under tid med arbetslöshetsersättning.

- ✓ IAF rekommenderar att arbetslöshetskassorna i högre grad samverkar för att få en mer enhetlig hantering.

⁸ IAF anser visserligen att det strider mot förordningen att avslå ansökan för hela studieperioden om studierna är längre än 20 veckor, såsom en kassa svarade att de skulle göra. Den arbetslöshetskassan har dock uppgett via e-post 2016-05-09 att de svarade utifrån ett hypotetiskt fall och att de inte har haft ett sådant ärende. Arbetslöshetskassan uppgav också att de skulle ta reda på ”mer exakt vilka regler som skapats utifrån reformens intentioner om det kommer något nytt ärende rörande deltidstudier”.

6 Käll- och litteraturförteckning

Lagar, förordningar och föreskrifter

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Studiestödsförordningen (2000:655)

Rättsfall

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 9 september 2015 i mål nr 8297-15

IAF:s rapporter

Deltidsstudier med arbetslöshetsersättning (IAF 2007:14)

Arbetslöshetsersättning i kombination med studier (IAF 2011:16)

7 Bilagor

Bilaga 1 Enkät om Arbetslöshetskassornas hantering av ärenden om studier under tid med arbetslöshetsersättning

1. Vilka rutiner, handläggare eller liknande använder ni för handläggningen av ärenden där den arbets sökande vill studera under tid med arbetslöshetsersättning?

- Egen rutin
- SO:s handläggare
- Både SO:s handläggare och egen rutin
- Annat

2. Vilken blankett använder ni för ansökan om studier?

- Egen blankett
- SO:s blankett
- Annan

3. Vilket underlag begär ni vanligtvis in vid ansökan om studier enligt 14 § ALFFo?

Flera svarsalternativ möjliga.

- Vi har inte fått in några sådana ansökningar sedan den 1 okt 2014
- Ansökningsblankett för ansökan om studier
- Intyg från skola/utbildningsanordnare
- Antagningsbesked
- Schema
- Kursbeskrivning
- Annat

4. Vilket underlag begär ni vanligtvis in vid ansökan om studier enligt 15 § ALFFo?

Flera svarsalternativ möjliga.

- Vi har inte fått in några sådana ansökningar sedan 1 okt 2014
- Ansökningsblankett för ansökan om studier
- Intyg från skola/utbildningsanordnare
- Antagningsbesked
- Schema
- Kursbeskrivning
- Annat

5. Vilket underlag använder ni vanligtvis vid ansökan om studier enligt 16 § ALFFo?

Flera svarsalternativ möjliga.

- Vi har inte fått in några sådana ansökningar sedan den 1 okt 2014 (Gå direkt till fråga 7)
- Ansökningsblankett för ansökan om studier
- Intyg från skola/utbildningsanordnare
- Antagningsbesked
- Schema
- Kursbeskrivning
- Arbetsgivarintyg eller motsvarande uppgifter för heltidsarbetet (både tidigare inkomna handlingar eller sådana som ni begär på nytt)
- Annat

Heltidsstudier

Följande fråga handlar om arbetslöshetskassans bedömningar i ärenden där en person ansöker om att studera på heltid enligt 16 § ALFFo.

6. Vilka påståenden anser ni är riktiga för hur 16 § ALFFo tillämpas på din kassa?

Kryssa i de alternativ som ni anser är riktiga.

- Arbetet ska *faktiskt* ha utförts på heltid
- Den sökande ska *faktiskt* ha studerat på heltid, dvs. tagit poäng/fått betyg för utbildningen
- Utbildningen ska ha bedrivits under en *sammanhängande period* om 15 veckor jämsides ett heltidsarbete
- Utbildningen ska ha bedrivits under ramtiden

Eventuell kommentar:

6 a. Har ni definierat vad ni anser är heltidsarbete i bedömningen av 16 § ALFFo?

- Ja
- Nej

6 b. Vänligen ange genomsnittligt antal timmar per vecka eller annan definition på heltidsarbetet:

Studiestöd

Följande frågor handlar om arbetslöshetskassans rutiner för utredning av om den sökande har ansökt om eller får studiestöd i ärenden om studier enligt 15-16 §§ ALFFo.

7. Utreder ni vanligtvis om den sökande har studiestöd innan ni fattar beslut om studier?

Flera svarsalternativ möjliga.

- Ja, genom de uppgifter som den sökande lämnar i ansökningsblanketten
- Ja, genom en sökning i kontrollrutinen
- Annat sätt
- Nej, vi utreder inte detta före beslutet om studier

8. Brukar ni *i efterhand* utreda om studiestöd har utgått under studietiden?

Flera svarsalternativ möjliga.

- Ja, genom de uppgifter som den sökande lämnar
- Ja, genom en sökning i kontrollrutinen
- Annat sätt
- Nej, vi utreder inte i efterhand om studiestöd har utgått för studietiden

Ansökan om studier som överstiger 20 veckor

Följande frågor handlar om kassans hantering av ärenden där den sökande ansöker om studier som är längre än 20 veckor. Vår utgångspunkt för samtliga frågor i detta avsnitt är att den sökande sedan tidigare är beviljad arbetslöshetsersättning och att ansökan om studier kommer in till kassan innan studierna påbörjas.

9. Hur hanterar ni en ansökan om studier som är längre än 20 veckor?

- Avslår ersättningsrätten från studievecka 1 (Gå direkt till fråga 11)
- Beviljar ersättning vecka 1-20.
- Annat

10. Ni har fått in en ansökan från en person som vill gå en utbildning som pågår i 23 veckor och ni har beviljat studier i 20 veckor. När den 21:a veckan infaller, utreder ni om den sökande ska fortsätta studera?

- Ja, om den sökande fortsatt söker ersättning vecka 21
- Ja, oavsett om den sökande söker ersättning eller inte
- Nej
- Annat

10 a. Vilket underlag begär ni in i er utredning av situationen i fråga 10?

Flera svarsalternativ möjliga.

- Intygande från den sökande om att studierna är avslutade
- Intyg från utbildningsanordnare som visar att studierna är avslutade
- Vi begär inget underlag
- Annat

10 b. Betalar ni ut ersättning under tiden som ni utreder situationen i fråga 10?

- Ja, vi betalar ut ersättning under utredningstiden
- Nej, vi betalar inte ut ersättning under utredningstiden
- Annat

10 c. Vänligen ange vilket beslut ni fattar och enligt vilken bestämmelse:

Uppehåll i utbildningen

Följande frågor handlar om kassans rutiner för ärenden där den sökande har ett uppehåll i sina beviljade studier under tid med arbetslöshetsersättning, antingen ett uppehåll i en pågående studieperiod eller mellan två separata studieperioder. Frågorna är rent hypotetiska, besvara dem utifrån de rutiner som ni använder på din kassa.

11. Ni har beviljat en sökande att studera med arbetslöshetsersättning för en utbildning som pågår från den 30 oktober till och med den 20 januari. Under utbildningsperioden har studierna uppehåll i 2 veckor under jul och nyår. Hur beräknar ni de studerade veckorna?

- De 2 veckorna under uppehållet räknas med i de 20 veckor som den sökande kan studera med arbetslöshetsersättning.
- De 2 veckorna under uppehållet räknas inte med i de 20 veckor som den sökande kan studera med arbetslöshetsersättning.
- Annat

12. Ni har tidigare beviljat en sökande att läsa kurs 1 på deltid med arbetslöshetsersättning under en period på 10 veckor. Fyra veckor efter att kurs 1 är avslutad, ansöker och beviljas samma person att läsa kurs 2 på deltid under en 10 veckorsperiod. Kurs 2 är en fortsättning/påbyggnad på kurs 1 och den sökande har sökt till de båda kurserna vid två separata tillfällen. Hur beräknar ni de studerade veckorna i detta fall?

- De 4 veckorna mellan kurserna räknas med i de 20 veckorna som den sökande kan studera med arbetslöshetsersättning.
- De 4 veckorna mellan kurserna räknas inte med i de 20 veckorna som den sökande kan studera med arbetslöshetsersättning.
- Annat

13. Ni har beviljat en sökande studier enligt 14 § ALFFo. Enligt studieplanen kräver kursen närvaro hos utbildningsanordnaren 2 dagar i veckan under en period om 3 veckor. Kursen kräver inga självstudier. Hur räknar ni av de studerade dagarna enligt 14 § ALFFo?

- Vi räknar av 2 studerade dagar per vecka.
- Vi räknar av 5 studerade dagar per vecka.
- Annat

Deltidsstudier efter heltid

Följande frågor handlar om er hantering av ärenden där den sökande ansöker om att få studera på deltid enligt 15 § ALFFo med arbetslöshetsersättning, efter att ha studerat på heltid inom samma ersättningsperiod enligt 16 § ALFFo.

14. Har kassan handlagt ett sådant ärende sedan regeländringarna den 1 oktober 2014?

- Ja
- Nej
- Annat

15. Om en person ansöker om att studera på deltid efter att ha studerat i 20 v på heltid inom samma ersättningsperiod, hur skulle ni bedöma ett sådant ärende? (I frågan utgår vi från att villkoren i 15 § ALFFo är uppfyllda.)

- Vi beviljar ansökan om att studera på deltid med arbetslöshetsersättning.
- Vi avslår ansökan om att studera på deltid med arbetslöshetsersättning.
- Annat

Övriga frågor

16. Vilken typ av utbildningsanordnare uppskattar ni är vanligast bland ansökningarna om att få studera jämsides med arbetslöshetsersättning enligt 14-16 §§ ALFFo på er arbetslöshetskassa? Ange den vanligaste utbildningsanordnaren enligt respektive bestämmelse.

17. Finns det något särskilt ni vill meddela IAF angående studier enligt 14-16 §§ ALFFo som IAF inte har frågat om? Vänligen beskriv kortfattat sådant som ni har funderat på, upplever är utmärkande, problematiskt, etc. i hanteringen av ärendena.

Bilaga 2 Sammanställning av enkätresultat

Organisation	1. Vilka rutiner, handläggarettid eller dy/ använder ni för handläggning av ärenden om studier?	2. Vilken blankett använder ni för ansökan om studier?	3. Vilket underlag begär ni vanligtvis in vid ansökan om studier enligt 14 § ALFFo?	4. Vilket underlag begär ni vanligtvis in vid ansökan om studier enligt 15 § ALFFo?	5. Vilket underlag använder ni vanligtvis vid ansökan om studier enligt 16 § ALFFo?	6. Vilka påståenden anser ni är riktiga för hur 16 § ALFFo tillämpas på din kassa?
Arbetslöshetskassan	Egen SO:s Egen och So:s Annat:	Egen So:s Annat:	Inga ärenden Ansökningsblankett Intyg från skola/utb.anordnare Antagningsbesked Schema Kursbeskrivning Annat	Inga ansökningar Ansökningsblankett Intyg från skola/utb.anordnare Antagningsbesked Schema Kursbeskrivning Annat:	Inga ansökningar Ansökningsblankett Intyg från skola/utb.anordnare Antagningsbesked Schema Kursbeskrivning Arbetsgivaruttyg el motsvarande Annat	Arbetet ska faktiskt ha utförts på heltid Den sökande ska faktiskt ha studerat på heltid, dvs. tagit poäng/fått betyg för utb. Utb. ska ha bedrivits under en sammanhängande period om 15 v jämsides ett heltidsarb. Utbildningen ska ha bedrivits under ramtiden
Pappersindustriarbetarnas	X	X	X	X	X	X
Hotell- och restauranganställdas		X	X	X	X	X
Unionens		X	X	X	X	X
Arbetslöshetskassan för service och komm.		X	X	X	X	X
Vision		X	X	X	X	X
Finans- och försäkringsbranschens	X	X	X	X	X	999
Transportarbetarnas	X	X	X	X	X	999
Journalisternas	X	X	X	X	X	999
Sveriges arbetares	X	X	X	X	X	999
Hamnarbetarnas	X	X	X	X	X	999
ST5	X	X	X	X	X	999
IF/Metalls	X	X	X	X	X	999
Akademikernas	X	X	X	X	X	999
Handelsanställdas	X	X	X	X	X	999
Småföretagarnas	X	X	X	X	X	999
Lärarnas	X	X	X	X	X	999
Fastighetsanställdas	X	X	X	X	X	999
Byggnadsarbetarnas	X	X	X	X	X	999
GS	X	X	X	X	X	999
Elektrikerernas	X	X	X	X	X	999
Svensk handels och arbetsgivarernas	X	X	X	X	X	999
Livsmedelarbetarnas	X	X	X	X	X	999
Säljarnas	X	X	X	X	X	999
Alfakassan	X	X	X	X	X	999
Ledarnas	X	X	X	X	X	999
Kommunalarbetarnas	X	X	X	X	X	999
Sveriges Entreprenörers	X	X	X	X	X	999
Skogs- och Lantbrukstjänstemännens	X	X	X	X	X	999

Organisation	6 a. Har ni definierat vad ni anses är heltidsarbete i bed. av 1,6 § ALFo?	7. Utreder ni vanligtvis om den sökande har studiestöd innan ni fattar beslut om studier?	8. Brukar ni efterhand utreda om studiestöd har utgått under studietiden?	9. Hur hanterar ni en ansökan om studier som är längre än 20 v?	10. Ni har fått en ansökan från en person som vill gå en utbildning i 23 v och ni har beviljat studier i 20 v. När den 21:a v infaller, utreder ni om den sökande ska fortsätta studera?	10 a. Vilket underlag begär ni in i er utredning av situationen i fråga 10?	10 b. Betalar ni ut ersättning under tiden som ni utreder situationen i fråga 10?
Arbetslöshetskassa	Ja	Nej	Ja, genom de uppgifter som den sökande lämnar	Avslår ersättning från studievecka 1	Ja, om sökande söker ersättning v 21	Intygande från den sökande om att studierna är avslutade	Ja
Pappersindustriarbetarnas	X	X	X	X	X	X	X
Hotell- och restauranganställdas		X	X	X	X	X	X
Unions		X	X	X	X	X	X
Arbetslöshetskassan för service och komm.		X	X	X	X	X	X
Vision	X	X	X	X	X	X	X
Finans- och försäkringsbranschens	999	999	X	X	X	999	999
Transportarbetarnas	999	999	X	X	X	999	999
Journalisternas	X	X	X	X	X	X	X
Sveriges arbetares	999	999	X	X	X	X	X
Hannarbetarnas	999	999	X	X	999	999	999
STS	X	X	X	X	X	X	X
IF Metalls	X	X	X	X	X	X	X
Akademikernas		X	X	X	X	X	X
Handelsanställdas	999	999	X	X	X	999	999
Småföretagarnas	X	X	X	X	X	999	999
Läraernas		X	X	X	X	999	999
Fastighetsanställdas	999	999	X	X	X	999	999
Byggnadsarbetarnas		X	X	X	X	999	999
GS		X	X	X	X	X	X
Elektrikernas		X	X	X	X	X	X
Svensk handels och arbetsgivarnas	999	999	X	X	X	999	999
Livsmedelarbetarnas	X	X	X	X	X	X	X
Säljarnas	999	999	X	X	X	999	999
Alfakassan		X	X	X	X	999	999
Ledarnas	X	X	X	X	X	X	X
Kommunalarbetarnas	X	X	X	X	X	X	X
Sveriges Entreprenörers	999	999	X	X	X	X	X
Skogs- och Landbruksfästämännens	999	999	X	X	X	X	X

Organisation	11. Hur beräknar ni de studerade veckorna om utbildningen har uppehåll i två veckor?			12. Hur beräknar ni de studerade veckorna i fall sökande som studerat kurs 1 ska studera påbyggnadskurs 2 fyra veckor efter att kurs kurs 1 avslutades?			13. Hur räknar ni av de studerade dagerna enligt 14 § om kursen pågår 2 dar / v, under 3 v.? Kursen kräver inga självstudier.			14. Har ni handlagt en ansökan enl. 15 § från en sökande som har studerat på heltid enl. 16 § inom samma ersättningsperiod sedan den 1 okt 2014?			15. Hur skulle ni bedöma en ansökan om deltidstudier efter 20 v studier på heltid enl. 16 § inom samma ersättningsperiod?			
	De två v med uppehåll räknas med i de 20 v som sökande kan studera	De två v med uppehåll räknas inte med i de 20 v som sökande kan studera	Annat	De 4 veckorna räknas med i de 20 v	De 4 v räknas inte med i de 20 v	Annat	Om annat, ange vad:	Vi räknar av 2 studerade dagar/vecka	Vi räknar av 5 studerade dagar/vecka	Annat	Ja	Nej	Annat	Vi beviljar ansökan	Vi avslår ansökan	Annat
Arbetslöshetskassa																
Pappersindustriarbetarnas	X			X					X							
Hotell- och restauranganställdas		X								X						
Unionens	X			X					X							
Akassan för service och komm.		X										X				
Akassan Vision			X													
Finans- och försäkringsbranschens	X			X					X							
Transportarbetarnas	X			X												
Journalisternas	X			X												
Sveriges arbetares			X													
Hammarbetarnas	X			X												
STS	X			X												
IF Metallis	X			X												
Akademikerernas erkända	X			X												
Handelsanställdas	X			X												
Småföretagarnas	X			X												
Läraernas			X													
Fastighetsanställdas	X			X				X								
Byggnadsarbetarnas	X			X												
GS	X			X												
Elektrikerernas	X			X												
Svensk handels och arbetsgivarnas	X			X					X							
Livsmedelarbetarnas	X			X												
Säljarnas			X													
Akassan Alfa	X			X												
Ledarernas		X		X					X							
Kommunalarbetarnas		X		X												
Sveriges Entreprenörers		X		X												
Skogs- och Lantbruk		X		X												

Bilaga 3 Sammanställning av relevanta bestämmelser i regelverket

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

10 § Ersättning enligt denna lag lämnas inte till en sökande som

1. deltar i utbildning,
2. är permitterad utan lön,
3. är tjänstledig utan lön,
4. har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, eller
5. deltar i korttidsarbete som berättigar arbetsgivaren till preliminärt stöd enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas inte till personer som enligt 37 § första stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor har uteslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om undantag från första stycket samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall ska gälla. *Lag (2013:958)*.

Innehållande av ersättning

66 § En arbetslöshetskassa får besluta att tills vidare hålla inne ersättning till en sökande, om det finns sannolika skäl att anta att han eller hon

1. inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning enligt 9 §,
2. inte har rätt till ersättning enligt 11 §,
3. kommer att stängas av från rätt till ersättning enligt 43-43 b §§, eller
4. kommer att fränkännas rätt till ersättning enligt 46 § eller uteslutas som medlem enligt 37 § första stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Ersättning får hållas inne till dess arbetslöshetskassan slutligt prövat frågan om sökandens rätt till ersättning och med högst det belopp som kan komma i fråga i det slutliga beslutet. *Lag (2013:152)*.

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Ersättning under utbildning

14 § Ersättning får lämnas till en sökande som deltar i en utbildning eller annan aktivitet på hel- eller deltid under förutsättning att den syftar till att

6. ge en orientering om olika yrken och utbildningsvägar, eller
7. underlätta omställning från ett arbete till ett annat.

Ersättning får lämnas för högst 15 ersättningsdagar inom samma ersättningsperiod. *Förordning (2014:1045)*.

15 § Ersättning får lämnas till en sökande som deltar i en utbildning om högst 50 procent av heltid, oavsett om utbildningen har påbörjats före eller efter arbetslöshetens inträde, under förutsättning att

1. det tidigare arbetet inte har upphört på grund av utbildningen,
2. utbildningen inte hindrar honom eller henne från att söka och ta ett heltidsarbete, och
3. utbildningen inte finansieras eller har finansierats med någon form av studiestöd.

Första stycket 3 hindrar inte att ersättning lämnas om sökanden före arbetslöshetens inträde har deltagit i utbildningen under minst 15 veckor vid sidan av ett arbete.

Ersättning får lämnas för högst 20 veckor inom samma ersättningsperiod. Förordning (2014:1045).

16 § Ersättning får lämnas till en sökande som deltar i en utbildning på heltid under förutsättning att

1. det tidigare arbetet inte har upphört på grund av utbildningen,
2. utbildningen inte hindrar honom eller henne från att söka och ta ett heltidsarbete,
3. utbildningen inte finansieras eller har finansierats med någon form av studiestöd, och
4. utbildningen före arbetslöshetens inträde har bedrivits under minst 15 veckor vid sidan av ett heltidsarbete.

Ersättning får lämnas för högst 20 veckor inom samma ersättningsperiod. Förordning (2014:1045).